

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran

TOIMINTASUUNNITELMA 2017

Sisällys

1. Toiminnan tarkoitus
2. Visio
3. Toimintakauden tavoitteet
4. Toiminnan painopisteet ja keinot
5. Yhteistyöryhmä, jäsenoiminta ja verkostot
6. Talous ja rahoitus
7. Julkaisut ja aineistot
8. Hallinto ja henkilöstö

1. Toiminnan tarkoitus

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura on vuonna 2006 perustettu kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena sääntöjen mukaan on tukea ja kehittää suomalaisen kulttuuriperinnön opettamista ja vaalimista. **Seura on asiantuntija-, hanke- ja vaikuttajaorganisaatio, jonka päätehtävänä on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta.**

Seuran strategian 2013–2017 mukaan ”monimuotoinen kulttuuriperintömme on osa maailmanlaajuista kulttuuriperintöä ja muotoutuu jatkuvasti eri kulttuurivirtausten vaikutuksesta”. Seuran toiminnassa suomalainen kulttuuriperintö nähdään moniäänisenä prosessina, joka muotoutuu suomalaisiksi itsensä kokevien ja Suomessa elävien ihmisten toiminnan tuloksena.

Vuonna 2017 käynnistyy seuran toiminnan toinen vuosikymmen.

2. Visio

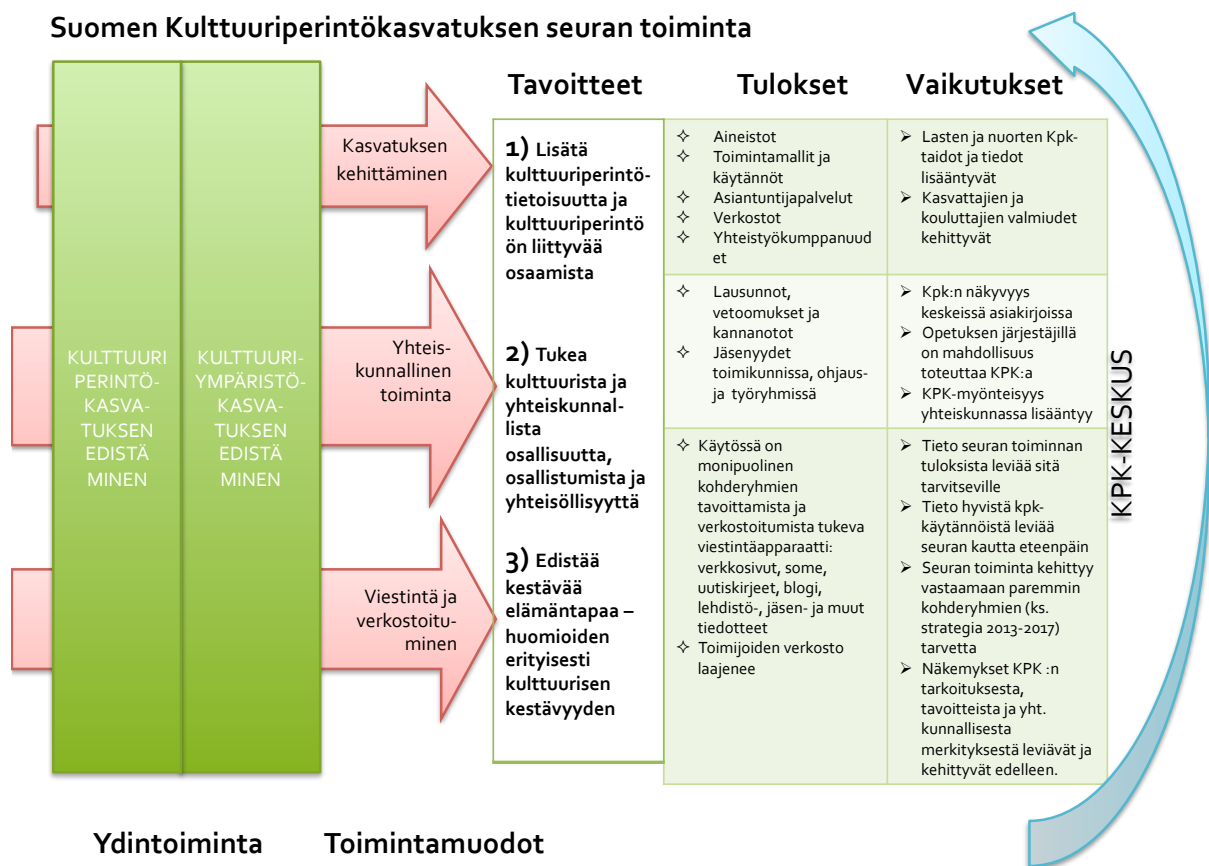
Strategiansa (2013–2017) mukaan seuran toiminta perustuu avoimuuteen, oikeudenmukaisuuteen, tasa-arvoon ja monimuotoisuuteen. **Toiminta-ajatuksen** mukaisesti

seura edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta vaikuttamalla edellytyksiin toteuttaa niitä sekä tukemalla kasvattajien valmiuksia.

Seuran **visiona** on yhteiskunta, joka arvostaa ja edistää kulttuuriperintöosaamista ja -tietoisuutta. Vision mukaan yksilöt kokevat itsensä osalliseksi kulttuuriperintöön ja ymmärtävät sen oikeudekseen. Yksilöt myös kokevat kulttuuriperinnön merkitykselliseksi itselleen sekä toimivat sitä arvioiden ja arvostaen.

Toiminnalla tavoitellaan kulttuuriperintöön liittyvän osaamisen ja kulttuuriperintötietoisuuden lisääntymistä, tuetaan kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta, osallistumista ja yhteisöllisyyttä sekä edistetään kestäväää elämäntapaa. Strategiset tavoitteet ovat:

1. Kulttuuriperintötaitojen ja -tietojen saatavuus ja vaikuttavuus sekä niiden kokeminen merkityksellisiksi lisääntyy.
2. Kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatuksen näkökulmat otetaan huomioon kasvatusta, opetusta ja koulutusta ohjaavissa asiakirjoissa ja päätöksissä.
3. Eri toimijat erityisesti opetus-, kulttuuri-, nuoriso- ja ympäristöalalla ovat sitoutuneet kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatuksen edistämiseen.
4. Seuran rooli vuorovaikutteisena toimijana on vahvistunut ja seura on tunnettu kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatuksen asiantuntijana ja tukijana, yhteiskunnallisena vaikuttajana ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

kuvio 1: Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran keskusmainen toimintatapa

3. Toimintakauden tavoitteet

Toiminnan pitkänjähtäimen tavoitteena on, että kulttuuriperintönäkökulma integroituu osaksi formaalia kasvatusta, opetusta ja koulutusta sen eri asteilla sekä tulee osaksi myös informaalia ja elinikäistä oppimista. **Kulttuuriperintökasvatuksen avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä erityisesti kulttuurisen tietojen, taitojen ja asenteiden vahvistumista.**

Lisäämällä lasten ja nuorten mahdollisuuksia kokea ja luoda uutta kulttuuriperintöä tuetaan kulttuuri-identiteetin rakentumista, kulttuurista osallisuutta sekä tuetaan lasten ja nuorten kulttuuristen oikeuksien toteutumista (Perustuslaki ja Yleissopimus lapsen oikeuksista).

Seura vastaa toiminnallaan ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin kuten maahanmuuttajien kotoutumiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Euroopan pakolaiskriisin myötä lisääntynyt turvapaikanhakijoiden määrä asettaa erityisiä haasteita myös opettajille ja kasvattajille sekä kasvatusta, opetusta ja koulutusta organisoiville tahoille.

Kulttuuriperintökasvatuksella voidaan osaltaan tukea kotoutumista vahvistamalla lasten,

nuorten ja myös aikuisten kulttuurista osaamista. Tämä sisältää sekä oman että toisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön tuntemuksen sekä kyvyn ymmärtää kulttuuriperinnön merkitys yksilön hyvinvoinnille ja yhteiskunnan kehitykselle. Todellisuudessa yksilöt eivät edusta vain yhtä kulttuuria eivätkä identiteetit suoraan seuraa kulttuurisesta taustasta. Kulttuurisen ymmärryksen ja sensitiivisyyden merkitys on kuitenkin keskeinen ihmisten väliselle rakentavalle vuoropuhelulle ja kanssakäymiselle.

Toiminnallaan seura tukee **kulttuuri-, koulutus-, nuoriso- ja ympäristöpolitiikan** sekä **kestävän kehityksen** politiikan tavoitteiden toteutumista. Näiden kannalta keskeisiä asiakirjoja ovat seuraavat:

- Hallitusohjelma ja erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihanke *Lasten ja nuorten taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantaminen*
- Kulttuuripolitiikan strategia 2025
- Ympäristöministeriön strategia 2022
- Varhaiskasvatussuunnitelma, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat ja ammatillisten perustutkintojen perusteet
- Nuorisolaki 2016
- Maailmanperintöstrategia 2015–2015 ja sen toimeenpanosuunnitelma
- Kulttuuriympäristöstrategia 2014–2020 ja sen toimeenpanosuunnitelma
- Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma (2014–2018)
- Merkityksellinen Suomessa -toimintaohjelma
- Suomi, jonka haluamme 2050 – Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutumus
- Agenda 2030 ja suunnitelma kansallisesta toimeenpanosta

Näissä asiakirjoissa kulttuuriperintökasvatuksen edistämisen näkökulmasta keskeisiä arvoja ja tavoitteita ovat muun muassa osaamisen vahvistaminen, moniarvoisuus, erilaisuuden kunnioitus ja kulttuurien välisyys, eriytymisen ja eriarvoisuuden ehkäisy ja yhteisten arvojen löytyminen, kulttuuriperinnön, sivistyksen ja luovuuden merkityksen terävöittäminen ja puolustaminen sekä kulttuuriperinnön säilyminen ja kehittyminen.

Lisäksi seura pyrkii tukemaan toiminnassaan myös aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisen kansallista toimeenpanosuunnitelmaa sekä kansainvälisen kulttuuriperintöpolitiikan kannalta keskeisiä asiakirjoja kuten Faron puiteyleissopimusta kulttuuriperinnön suojelemiseksi sekä Unescon yleissopimuksia (mm. Yleissopimus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemiseksi ja Yleissopimus lapsen oikeuksista).

4. Toiminnan painopisteet ja keinot 2017

Toiminnan painopisteitä ovat:

- Kulttuurien ja sukupolvien välisyyteen liittyvän osaamisen vahvistaminen
- Kulttuuriperintö- ja ympäristökasvatukseen liittyvän tiedon ja työkalujen saatavuuden edistäminen

- Kohde- ja sidosryhmäverkoston sekä jäsen toiminnan kehittäminen
- Opettajille ja kasvattajien suunnatun täydennyskoulutuksen toteuttaminen
- Yhteistyön syventäminen tutkijoiden ja yliopistojen kanssa
- Alueellisuus ja uuden maakuntamallin huomioiminen toiminnassa

Toiminnan keskeisiä keinoja ovat:

Asiantuntijatyö ja -vaikuttaminen

Asiantuntija- ja vaikuttamistyön tavoitteena on, että kulttuuriperintöpedagogiikka kehittyy ja implementoituu kasvatustyöhön. Tavoitteena on myös, että kulttuuriperintökasvatuksen painoarvo osana koulutus-, kulttuuri-, nuoriso- ja ympäristöpolitiikkaa sekä kestävän kehityksen politiikka vahvistuu.

Asiantuntijatyö läpäisee koko seuran toiminnan pedagogiikan kehittämistä hankkeiden toteuttamiseen ja lausuntojen laatimiseen sekä viestintään. Muu kuin hankkeissa tehtävä asiantuntija- ja vaikuttamistyö vuonna 2017 koostuu työryhmätyöskentelystä ja muusta asiantuntijayhteistyöstä, kommentoinneista ja lausuntojen laatimisesta sekä erilaisten palveluiden kuten luentojen ja konsultoinnin tarjoamisesta. Vuonna 2017 valmistaudumme lausumaan taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmista ja museo-politiisesta ohjelmasta.

Seuran jäsenyydet työryhmissä:

- Kestävän kehityksen toimikunta, varajäsen 2016–2018 (Valtioneuvosto)
- Kulttuuriperintöalan neuvottelukunta (2014–2017) (Museovirasto)
- Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä (2015–2017) (Ympäristöministeriö)
- Ympäristö- ja kestävän kehityksen kasvatuksen Pyöreä pöytä (Suomen Ympäristökasvatuksen seura)
- Kulttuuriympäristomme.fi-palvelun toimituskunta (Ympäristöministeriö)
- Koulutus ja kasvatustyöryhmä (Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry)
- Kotiseutuliiton kouluopetusjaosto
- Europa Nostra Finlandin hallitus (toiminnanjohtajan henkilöjäsenyys)

Seuran muu asiantuntijayhteistyö sisältää muun muassa:

- Maailmanperintökomitea- ja strategia yhteistyö Museoviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa
- Ympäristö- ja kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön, ympäristöministeriön, ympäristökasvatusjärjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa
- Unesco-yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa
- Unescon aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen toimeenpano (yhteistyö Museoviraston kanssa)
- Vuosittaisen Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä ympäristöministeriön koordinoiman Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien työryhmän kanssa

- Yhteistyö yliopistojen ja tutkijoiden kanssa
- Eurooppalainen kulttuuriperintöyhteistyö muun muassa Europa Heritage Days-ohjelman ja Europa Nostran puitteissa.

Asiantuntija- ja vaikuttamistyön kehittäminen vuonna 2017:

- opetussuunnitelmien perusteiden ja paikallisten suunnitelmien päivittämisen seuraaminen ja vaikuttaminen niihin
- kulttuuriperintökasvatuksen merkityksen terävöittäminen kulttuurien välisen rakentavan vuoropuhelun edistämässä
- kulttuuriperintöpedagogiikan kehittäminen, muun muassa uudet menetelmät
- yliopistoyhteistyön tiivistäminen
- koulutusyhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteistyöhankeiden käynnistäminen

Hankkeiden ja projektien toteuttaminen

Seuran keskeinen toimintamuoto on kehittämis- ja yhteistyöhankeiden toteuttaminen. Hanketoiminta mahdollistaa ajankohtaisten avauksien tekemisen sekä vastaamisen toimintaympäristön muutoksiin. Hankkeissa kehitetään kulttuuriperintökasvatuksen pedagogiikkaa (menetelmät ym.) ja niiden tuloksena syntyy muun muassa uutta tietoa, julkaisuja, materiaaleja ja muita työkaluja käytännön työn tueksi. Hankkeiden myötä seuran yhteistyökumppanuudet lisääntyvät ja kulttuuriperintökasvatuksen verkosto laajenee. Hankkeissa konkretisoidaan keskeisten strategioiden ja politiikkaohjelmien tavoitteita ja ne tukevat varhaiskasvatuksen suunnitelmien ja opetussuunnitelmien toteuttamista käytännössä.

Seuran hankkeista vuonna 2017 jatkuvat:

- Maailmanperintökomitea- ja strategiatyön hanke (2014–2017)
- Historiakerhotoiminta-hanke (2016–2017). Seura hakee hankkeelle jatkorahoitusta.

Päättävien hankkeiden jatkotoimet 2017– :

Kulttuurivoltti (2015–2016):

Hankkeen tuloksena syntynyt www.kulttuurikasvatussuunnitelma.fi -työkalua ylläpidetään ja päivitetään yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten liiton kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelmatyötä jatketaan osana seuran perustoimintaa yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten liiton kanssa.

Kohti kestäväää kulttuuria -hanke (2014–2016)

Kohti kestäväää kulttuuria -hankkeen tuloksena syntynyt www.kulttuurinvuosikello.fi -palvelua kulttuurisesti kestävään kasvatukseen suunnittelun ja toteutuksen tueksi ylläpidetään ja kehitetään seuran toimesta. Palvelu sisältää lukuisia materiaaleja ja niitä tulee jatkuvasti lisää. Kulttuurin vuosikellon merkitys sekä seuran että muiden toimijoiden tuottamien materiaalien jakelukanavana vahvistuu. Jatkotoimenpiteinä kartoitetaan mahdollisuudet

sisällyttää materiaalipankki osaksi muun muassa kestäväen kehityksen koulutuksia, tukimateriaaliksi lastentarha- ja opettajakoulutukseen sekä pyritään laatimaan kestäväen kehityksen sitoumus ja/tai haastekampanja.

Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke (2013–2016).

Maailmanperintökasvatuksen kehittämishankkeen (2013–2016) tuloksena syntynyttä ”Operaatio maailmanperintö” -verkkopeliä yläluokille hallinoidaan ja ylläpidetään seuran toimesta. Peliä levitetään ja markkinoidaan uusille käyttäjille osana seuran perustoimintaa. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään peli-pajoja 2017.

Linkki – museot mediakasvattajiksi (2015–2016) yhteistyössä Suomen museoliitto.

Linkki-hankkeessa tuotettua julkaisua ”Museot mediakasvattajiksi” sekä verkkosivustoa www.opimuseossa.fi, joka kokoaa yhteen muun muassa museoiden kasvatukseen suunnattuja materiaaleja ylläpitää Museoliitto. Seura tiedottaa ja viestii hankkeen tuloksista osana perustoimintaansa sekä etsii osallistuu aktiivisesti museoiden kehittämiseen oppimisympäristöinä.

Ihan Nurkan takana (2014–2016) yhteistyössä Maaseudun Sivistysliitto.

Ihan Nurkan takana -hankkeen tuloksena syntynyttä kulttuuriympäristökasvatuksen verkkoaineistoa www.nurkantakana.fi ylläpidetään yhdessä Maaseudun Sivistysliiton kanssa vähintään kolme vuotta. Seura tiedottaa ja viestii hankkeen tuloksista osana perustoimintaansa sekä edistää aktiivisesti kulttuuriympäristökasvatusta.

Seura hakee mahdollisuuksien mukaan rahoitusta seuraaville hankkeille:

- Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke (Avustukset maailmanperintöstrategian toimeenpanosuunnitelman toteuttamiseen, Museovirasto)
- ”Moi! Hej! Tere! Marhaba! مرحبا! – Tilannekuvia moninaisesta Suomesta” (Koneen säätiö, Kulttuurirahasto, Kordelin, OKM, Taike)
- Kulttuuriperintökasvatuksen edistämisen ja toteuttamisen hyviä käytäntöjä ja prosesseja tutkiva, pilotteja ja metatietoa tuottava hanke (rahoittaja auki)
- Kulttuurikasvatussuunnitelma-työpajojen toteuttaminen ruotsinkielisillä alueilla (Svenska Kulturfonden)
- Heritage Makers – Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun laajentaminen Eurooppaan (EU:n Creative Europe -rahoitus)

Seura on mukana yhteistyökumppanina Helinä Rautavaaran museon hankkeessa ”Jumalalla on monta nimeä”. Rahoitusta on haettu opetus- ja kulttuuriministeriöstä / valtionavustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen. Suunnitteilla ovat myös opettajien täydennyskoulutushankkeet yhteistyössä Museoliiton kanssa sekä Suomen Ympäristöopiston ja Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen kanssa.

Hanketyön kehittäminen 2017:

- Uusien hankkeiden ja hankekokonaisuuksien käynnistäminen
- Pohjoismaisen ja Euroopan laajuisen yhteistyön ja rahoituksen mahdollisuuksien kartoittaminen hanketyössä (esimerkiksi Nordisk Kulturfond, Creative Europe)

Viestintä ja tulosten levittäminen

- Aktiivinen läsnäolo jo olemassa olevissa, kohderyhmän käyttämissä, medioissa ja kanavissa
- Viestintäyhteistyön tiivistäminen yhteistyökumppaneiden kanssa aineistojen ja palveluiden levittämisessä
- Seuran tuottamien julkaisujen, aineistojen ja palveluiden näkyvyys keskeisten toimijoiden ylläpitämässä sähköisissä palveluissa ja sivustoilla.
- Verkkosivujen kehittäminen siten, että ajankohtainen tieto, materiaalit ja julkaisut ovat helposti löydettävissä verkkosivuilla sekä sivujen markkinointi.
- Sosiaalisessa mediassa jatketaan facebookin, twitterin, instagramin ja slidesharen käyttöä
- Uutiskirjeiden lähettäminen 4–6 kertaa vuodessa noin 600 tilaajalle.
- Artikkeleiden ja blogien kirjoittaminen
- Osallistuminen mahdollisuuksien mukaan Educa 2018-messuille, Mediataitoviikolle, kansainväliseen ulkona oppimisen suurtaapahtumaan Ulos! Ut! Out! ja Europa Nostran European Heritage Congressiin.

Viestinnän kehittäminen 2017:

- Jäsenten ja vapaaehtoisten verkoston aktivoiminen
- Kohderyhmien tavoittaminen ja kulttuuriperintökasvatuksen toimijoiden verkostoituminen
- Viestinnän työkalujen ja osaamisen hankinta

5. Yhteistyöryhmä, jäsenoiminta ja verkostot

Seura tekee valtakunnallista työtään tiiviissä yhteistyössä seuran toimintaa tukevan Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmän tahojen kanssa. Yhteistyöryhmään kuuluvat edustajat opetus- ja kulttuuriministeriöstä (kulttuuri- ja taidepolitiikan, koulutuspolitiikan ja nuoriso- ja liikuntapolitiikan osastoilta) ympäristöministeriöstä, Opetushallituksesta ja Museovirastosta. Vuonna 2013 perustettu yhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Seuran jäsenille järjestetään yhdestä kahteen jäsentilaisuutta ja tiedotetaan kulttuuriperintökasvatuksen ja seuran ajankohtaisista asioista. Tavoitteena on kehittää jäsen- ja muuta toimintaa kokoamalla aktiivisten jäsenten verkosto, joka tarjoaa asiasta innostuneille mahdollisuuden osallistua kulttuuriperintökasvatuksen edistämiseen, keskinäiseen verkostoitumiseen sekä oman asiantuntemuksen jakamiseen. Seuralla on vapaaehtoinen jäsen sihteeri. Vuonna 2017 seuralle rekrytoidaan uusi vapaaehtoinen jäsen sihteeri jäsenistön keskuudesta.

Seura toimii verkostomaisessa yhteistyössä keskeisten kulttuuriperintö-, ympäristö-, kasvat-, opetus- ja koulutusalan, nuorisotyön sekä kestävän kehityksen toimijoiden kanssa.

6. Talous ja rahoitus

Seura rahoittaa toimintaansa opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön myöntämällä toiminta-avustuksilla, opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksilla sekä säätiöiden myöntämällä apurahoilla. Seura pyrkii varmistamaan toiminta-avustusten jatkuvuuden. Lisäksi seura jatkaa aktiivista rahoituksen hakemista uusille kehittämis- ja yhteistyöhankkeille eri lähteistä.

7. Julkaisut ja aineistot

Seuran verkkosivut sijaitsevat osoitteessa www.kulttuuriperintokasvatus.fi. Seuran tuottamat julkaisut ja aineistot ovat vapaasti saatavilla verkossa. Tavoitteena on lisätä seuran Open access-julkaisut kirjastojen tietokantoihin suorina linkkeinä.

Seuran tuottamien materiaalien pääasiallinen jakelukanavana on www.kulttuurinvuosikello.fi.

Seura ylläpitää ja hallinnoi myös www.operaatiomp.fi -peliä, www.kulttuurikasvatussuunnitelma.fi -palvelua yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten liiton kanssa sekä www.nurkantakana.fi -sivustoa yhteistyössä Maaseudun Sivustysliiton kanssa.

8. Hallinto ja henkilöstö

Vuosikokous järjestetään keväällä. Hallitus kokoontuu vuoden aikana 6–10 kertaa. Hallituksen kokouksissa seurataan tavoitteiden toteutumista ja suunnitelmien etenemistä sekä päätetään toteuttamistavoista ja toimintamuodoista.

Seurassa on kaksi toimihenkilöä vakituisessa työsuhteessa: toiminnanjohtaja ja erityisasiantuntija.

Toiminnanjohtajana on Hanna Lämsä ja v.s. erityisasiantuntijana Ira Vihreälehto. Lisäksi maailmanperintökomitea- ja strategiatyössä jatkaa kokopäiväisenä maailmanperintökoordinaattorina Wiktoriina Hurskainen.

Seura palkkaa tarvittaessa muita työntekijöitä sekä harjoittelijoita.